

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiiu, strada Măcelarilor 45

Corespondențele și a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond.

Cestiunea naționalităților în parlamentul ungar.

Pe socotéla noastră, a naționalităților din Ungaria, mulți șovinisti au făcut carieră. Cei cari au știut să ne asuprască mai mult, să fie mai cruzi, mai fără milă și mai fără Dzeu — aceia au fost sêrbătoriți de opiniunea publică magiară și ridicăți în slavă.

Jaluz de laurii ce i-au știut câștiga în opiniunea publică multe nulități, s'a năpăstuit mai în primăveră deputatul Komjáthy Béla asupra noastră, aruncându-ne în mod cutezător și infam și provocând puterea statului să iee cele mai strașnice măsuri nu pentru aspirirea noastră, căci aceea deja de ani de zile e la ordine — ci pentru nimicirea noastră totală.

La 20 Martie anul curent în plin accentueze numărul „*Românii sunt o primejdie pentru Ardeal*” și guvernul dacă vrea să fie guvern pe placul Magiarilor, să calce legea, să statifice instrucțiunea publică, să desființeze institutele pedagogice, ear' academia teologică să o permută la Budapesta.

N'a lipsit mult și venerabilul părinte al patriei în focul seud de patriotism putea să propună și de patrienul și nescariva furci, ca să acașe pe toți Românii cari pôrtă reverenți și paltóne.

Credeam atunci, că acest vlăstarin nobil al kosuthismului e bolnav și după vreme o să se vinde și să-și revie la fire.

Dar' se vede că omul nostru are mania de a se ocupa cu tema acesta de predilecțiune, ori de câte-ori se dă ocașiunea. Abia a ajuns proiectul de budget al anului viitor pe masa dieței și deja eară s'a ivot faimosul sdrobitor al naționalităților, editând din nou cele mai grave atacuri editând din nou, ear' pe guvernul actual muștrându-l, că nu dă curs liber pornirii sêlbatică, cu care kosuthistii ar năvăli asupra noastră.

E preste puțință să-ți păstrezi cumpétul față de astfelu de porniri, cari le propovêducesc un om dela tribuna parlamentară cu consensul unui unguresc din țără.

Cu atâta furie și mânia încă nu a cutezat nimene să se ridice împotriva noastră.

Și tóte-aceste pentru ce?

Pentru-că poporul român vrea să fie aceea ce D-zeu l'a lăsat, ține la limba sa, la legea sa, și aceste daruri nu le schimbă cu nici un preț și pentru nici un favor lumesc.

Aceste porniri mărețe ale poporului nostru, se înțelege, că pe șovinisti îi scótre din minți și îi face să uite că trăiesc în mijlocul Eu ropei.

Altcum nu ne putem explica îndemnurile ce-i povêțuesc la gândiri, cari n'au nici un rost și cari cel mult pot amări și mai mult sufletele noastre și invenina relațiunile și așa destul de încordate și înăsprite.

Puncte de întâlnire, puncte de apropiere sinceră, puncte de înțelegere ar fi să caute tot omul înțelept, și mai

ales un deputat dietal, fie el chiar și kossuthist, pentru de a restabili pacea între popóre, ear' nu a îndrepta săgeți veninoșe, țintite spre inima unui popor care contribuie la susținerea statului cu avere în sânge și bani.

Unicul păcat ce ni-l pot creșta frații maghiari este, că nu ne lășăm naționalitatea noastră, căci încolo este destul de domóla opoșiția ce o facem procesului de amalgamisare, care șovinistii ar dori să o vadă cu o zi mai de grabă terminată — cu maghiarisarea noastră și lăpădarea firei și caracterului nostru etnic.

Am zis anume opoșiție domóla, pentru-că de fapt atâte concesii am făcut, atâte ușițe am deschis de voie și de nevoie, încât unu troian, de mânt și în biserica noastră și ni-a pângărit haine și așezăminte sfințe, cari sub alte împregiurări morți le dădeam pradă, dar' vii și cu consciința de demnitatea unui popor nu le-am fi conces nici odată.

Cu gând că o să vină și stăpânirea noastră la alte gândiri, cu gând că vor veni împregiurări mai favorabile, ne-am ferit să provocăm și cel mai mic conflict, pentru-ca să nu ni-se arunce în față, că suntem vecinic nemulțămîți, și să nu pôta să ne bânuiască fără nici un temei dușmanii nostri seculari, că aspirațiunile noastre trec granițele imperiumului.

Mai ales acest motiv ni-a impus reserve, ne-a făcut să suferim cele mai grave injurii, pentru-ca să smulgem arma cea mai periculoasă din mâinile celor ce de atâtea-ori ne-au denunțat chiar și în fața Tronului.

Loialitatea noastră în sémă afară curată și fără prihană, probele de înalt patriotism ce am dat în zilele de grea cumpénă pentru înalta casă domnitóre sunt în vee memorie, și pe când Komjáthy și cu tovarășii lui de principii au detronat pe legiuitul Domnitor, noi Românii cu brațele noastre de oțel și cu alipirea înăscută și moștenită din părinți am contribuit mai mult pentru restabilirea ordinii și pentru susținerea întregității Monarchiei.

Așteptăm cu nerăbdare să vedem ce poșiție va lua actualul premier față de provocátórele insulte ce ni-s'au aruncat de nou în față — și s'au revenit căci suntem datori să ne refuim cu toți cei ce se ating fără pic de muștrare de consciința de noi, atacându-ne în demnitatea noastră națională și țindénd din tóte puterile la nimicirea noastră națională și culturală.

Pentru limbă, lege și moșie.

În numărul 51 al *Deșteptării* din Cernăuți „mulți rezeși români” publică un apel, care mutatis mutandis pôte fi adresat și multora dintră ei noștri. Din acest motiv, cum și pentru a se vedé în ce măsură e primejduiță legea și limba strămoșească a Românilor bucovineni, — reproducem în cele urmátóre întreg acest apel:

Iubiți frați,

Voim să vă spunem pe scurt ce batjocură cumplită vă aruncă în față

un fiu pierdut de rezeș din Banila moldovenească în gazeta ruténă, „*Bukowzwna*” în numărul din 7 Novembre 1900 sub titlul „*Nasza szlachta*”.

Mai întâiu se bucură pierdutul fiu de rezeș că s'a înființat în Banila moldovenească un cabinet de cetire rutean, apoi spune că întréga sa familie și toți rezeșii și țeranii — afară de doi trei țigani moldoveni — au fost și sunt Ruteni. În sfîrșit se îndrêptă el cătră inima caldă a rezeșilor, rugându-i să nu-și vîndă sufletul, să nu se arunce în robia altor neamuri, ci se să țină neatârnați de nimeni. Și prin cuvinte dulci caută să-i ademenească la unire, al cărei sóre îl vede răsărind din cabinetele de lectură rutene, ear' mai ales din o societate ruténă rezeșească ce ar fi de înființat.

Și lucrul de sine înțeles, redacțiunea gazetei rutene dă corespondentului său tot dreptul că numai în chipul acesta se vor mântui rezeșii bucovineni și-i făgăduiesc că-l va sprijini din rêsputeri. Zice că vremie cavalerismului au apus pentru vecie, asamănă apoi pe rezeșii noștri cu „*chodaczkozwaszleachta*” galișiană, îi îndemnă să înființeze o societate boicéscă și-i provocă pe cetitorii săi să-i trimită amănunte asupra trailului, moravurilor, datinelor și portului rezeșilor bucovineni, precum și copii de pe diplomele lor de nobili.

Frați rezeși români! Iată până unde am ajuns prin nepăsarea conducătorilor noștri politici de până acuma.

Urmașii fostilor noștri supuși și servitori voesc astăzi se se facă epitropii noștri și caută cu puterea să ne prefacă în Ruteni pe noi urmașii falnicilor *voivod boeri de divan* și *logofeși* de odinioară, de cari tremura Țarigradul și de piepturile cărora s'a frânt puterea polonă și cea unghurescă, pe noi cari purtăm și astăzi nume atât de dulci și atât de romănesci ca: Baloșescul, Bodnărescul, Cherlescul, Frunz, Gageș, Goian, Ionescul, Ițulescul, Comăroșan, Cocea, Levescul, Manescul, Nicorean, Onciul, Păunel, Prodan, Racocea, Rêuș, Rêpta, Severiscul, Spânul, Strișca, Tarangul, Tăutul, Totoescul, Tomorug, Tudan, Ursachi, Vlad, Verdeș, Țopa etc. etc.

Ce triste zile am ajuns, când servitorii se încumetă a porunci stăpânilor! Însă și mai trist e când se ridică glasul unor rezeși pierduți, cari uită de neamul și legea lor, cobind că noi cu toții și familia noastră am fi Ruteni.

Priviți în diplomele vóstre de nobili, priviți în „schiza neamului” nostru și veți vedé că nici unul de asemănare nu veți găsi întré strămoșii și părinții voștri și întré boerii galișieni!

Voiti pôte să treceți în tabăra dușmanilor noștri, cari calcă în picioare și legea și neamul nostru nobil rezeșesc? Eei necinstesc și batjocoresc în mod nelegiuit aceste odóre sfințe, cari le-am primit drept moștenire de la strămoșii noștri.

Auziți și vă minunați de obraznicia boicéscă, care se încumetă a ne batjocori dulcea noastră lege prin gazele lor în chipul acesta: Pe noi Românii ne porecesc țigani moldoveni, ear' legea noastră o batjocoresc așa: În

loc de „*earăși și earăși Domnului se ne rugăm*” scriu boicii că noi ne rugăm „*mozwce, mozwce, doma syra dam*” (adecă. *taci, taci, că acasă fi oiul da brânză*) sau în loc de „*Domne milu-este*” — *domna malaju szce*” (adecă: *dómnă, mai dă-mi málăiu*) și multe altele.

Va să zică nu numai noi, dar' și sfînta noastră lege, religia drept măritóre este batjocorită de acești venetici tunați și adunați în această țără. Și consistoriul nostru tace la tóte acestea. De ce nu se apucă boicii de legea catolică? Se știe dóră că din slujba catolică bisericească nu înțeleg ei nici o bóbă, căci aceea se face în limba latinéscă.

Iubiți frați și surori! Deșteptați-vé odată din letargia vóstră; rupeți odată pentru totdeauna orice legături cu haiducii galișieni; spuneți-le hotărît și deschis că sunteți Români și Români voiți să rămâneți pururea. Trimiteți copii voștri în internatul de băeți romănesc și la școlele romănesci din Cernăuți, Rădăuți, Suceava; lăsați-i să învețe numai limba română și germană, și nu le dați prilej să învețe limba boicéscă, ca astfel să nu fie siliți a juca după cum cântă lerva galișiană sau a veni în ispită de a se lepêda de neamul lor și a-și deriva obârșia neamului de pe la cazaci sau boieri galișieni.

Cereți în tóte satele de mazili și rezeși introducerea limbei române în școlă și biserică. Înființați peste tot locul cabinete de cetire romănesci și cetiți gazete romănesci. Intrați până într'unul ca membri în societatea rezeșilor și a mazililor bucovineni din Cernăuți și în gazetele din vicinietățile voștre pe toți trădătorii și vînzătorii cari vé trag în tabăra ruténă, ca să nu profanați dimpreună cu acei nelegiuiți sfîntele morminte ale strămoșilor noștri.

Arătați odată Boicilor că nobilimea romănescă trăiesce încă, cugetă romănesc, și are în pieptu său încă destul curaj de vitejii romănesci, ca să spulbere tóte veltirile boicéscii cum spulberau odinioară strămoșii noștri oștirile turbate de dușmani cu puterea armelor lor vitejesci.

Dacă apelul nostru acesta nu-l veți băga în sémă, fraților rezeși, să știți că nu-i departe vremea când Boicii vor pune mâna pe fondul nostru religionar pe care l'au lăsat strămoșii noștri, și vé vor izgoni din sfînta noastră biserică, pe care au întemeiat-o părinții voștri, și vai și amar va fi atunci de cei ce n'au știut a-și apăra drepturile lor sfințe: *limba, legea și moșia*.

Din dieta Croației.

La ordinea zilei discuția budgetului. În ședința de Sâmbătă deputatul *Seculici* (pro) polemizând cu Amruș zicea, că starea economică a țerei s'a îmbunătățit cu 50% de la transacțiunea cu Ungaria, ear' cât pentru partea politică afirmă că sub dinastiile proprii Croația era în situație cu mult mai rea de cum e acum; regele Zvoimir a trebuit să facă papei jurământ feudal și întréga țera ajunsese sub influința romanismului (a Romei papilor). Pe acesta l'a înlocuit apoi germanismul, contra căruia țera a căutat și aflat apărare la Ungaria, „care totdeauna a ajutat Croației, când era

vorba de susținerea naționalității, ceea-ce mai puternic dovedește tranșacția de la 67". Pe cât de optimist vede situația Seculici, pe atât de neîncrezătoriu e baronul *Rukavina*. Acesta combătând proiectul zicea că numai dela *Rusia speră ajutoriu* Croației. Canonical *Rubetici* argumentează, că Ungaria pas de pas stărmă autonomia Croației; Banul a declarat, că Fiume e perdut pentru Croația; la esopita din Paris Croația a figurat ca contopită în Ungaria; dreptul de liberă alegere a regelui i-se trage la îndoală Croației. Se ocupă apoi cu cestiunea încorporării Bosniei și cu transferarea arhiducelui Leopold Salvator, spre a demonstra că Ungaria totdeauna e contra aceloră, cari vreau bine Croației.

Fusiune între partidele săsesci.

„Gaz. Transilvaniei“ află „din parte bine informată“, că în curând se va convoca o întrunire, care să delibereze asupra fusionării „negrilor“ (partidul Sașilor bătrâni) și „verșilor“ (partidul tinerilor, — intransigent) și asupra licidării ziarului „Kronstädter Tageblatt“ (organul „negrilor“).

Gentileță kossuthistă. În numărul dto 1 Decembre un ôre-care patriot de paradă raportază în „Egyetértés“, că ministrul de interne a denegat aprobarea statutelor societății bunjevațe „Kolo Mladezs“ din Subotia. „Kolo Mladezs“ era să fie reuniune de lectură și convenire a tineretului, și totuși i-s'a denegat aprobarea statutelor. „Egyetértés“ se bucură grozav de această denegare, i-ar plăce însă, ca guvernul Széll să manifesteze ôre-care energie și față cu — „rűpök“-ii valahi și sași, nu numai față cu Bunjevați, cari la nici un cas nu sunt așa periculoși dușmani ai magiarismului.

„Rűpök“ e un epitet, pe care dacă îl dai cutărui domnișor de ungar, te tae tot bucăți, — așa de difamant e ceea-ce însamnă. Și pe acesta îl aruncă în față Românilor și Sașilor fôia lui Kossuth Ferencz, despre care se zice că are maniere fine și cultură foarte alasă. — Halal de cultura care în folosirea astoriel de espresiuni își arată puterea!

Custode al corônei. Marți s'a efectuat alegerea de custode al corônei ungare, în locul rșosatului Szlavy. La 10 ore întrunindu-se în ședință comună membrii camerei și cei ai casei magnaților, s'a deschis plicul ce conținea rescriptul regal cu numele candidaților. Într-o patru candidați, la primul loc era propus din partea Corônei contele Széchenyi Béla, care a și fost ales. După alegere toți deputații și magnații au mers la palat, unde nou-alesul a făcut în față regelui jurământul prescriș.

Prin această ceremonie alegerii s'au terminat la 1¹/₂ ore după amiază.

Audiența lui Goluchovski. Despre audiența ministrului de esterne la M. Sa, despre care luaserăm notă în numărul de Sâmbătă al ziarului nostru, se scrie că e în nex cu cestiunea căilor ferate bosniace. Anume guvernul Turciei privia cu neîncredere acest plan, temându-se că trasarea liniei de la Serajvo până în Sandjac, și continuarea ei apoi până la Mitrovița e menită să ușureze Austro-Ungariei înaintarea până la Salonice și ninsuțele ei de expansiune în peninsula balcanică. Temerile acestea fuseseră insuflate guvernului turcesc prin agenții diplomatici din Constantinopol ai Sârbiei și Muntenegrului, a căror opinie în cauză Pôrtă o ceruse.

În acest object a și avut loc schimbare de note diplomatice între ministrul de esterne austro-ungar și într-o Pôrtă, și probabil că rezultatul acestei capacitări îl va fi referat Goluchovski cu ocaziunea audienței din sâptemâna trecută.

Alegeri noue în Bucovina. „Deșteptarea“ vestese — după un ziaru german, — că ministrul-president *Koerber* a dat ordin, ca în toate comunele bucovinene cari au protestat contra alegerii de electori, să se facă alegeri noue.

Vicemaresal al Bucovinei e numit, din partea M. Sale, baronul Anton *Kochanowski*.

Noul comite suprem al Brașovului. Despre *Kiss Bălint*, fiitorul comite suprem al comitatului Brașov, primim de la un prietin al ziarului nostru următoarele informațiuni:

„E în etate de 60 ani și petrece în Ighiu din 1884, anume de când a fost pensionat din postul ce îl avuse în ministerul cultelor. De religione e catolic și astfel mult protegiat de actualul episcop conte Majláth din Alba-Iulia, căruia probabil are să-i mulțămiască și numirea de fișpan. Statura îi e puțin impunătoare; e strîmb de spinare. Ceva avere a avut, dar' cercându-și norocul în mai multe rânduri cu candidatura la deputație în cercul Ighiuului, totdeauna a căzut, și pe lângă nécaș și-a cheltuit și vëndut și averea din Conța.

Contra românilor are o aversiune declarată, de-și limba noastră o vorbesce binișor, cum și cea germană.

Kiss Bălint a fost în întreg comitatul Albei de jos unicul om de ôre-care valoare, care s'a spus pe față pentru programul lui Apponyi și și-a jefrit și o parte din averea ce o avuse, și e la rëndul lui Apponyi și Széll, ca pe omul acum cam scăpătat să'l ridice earăși și să'l scôtă la ivelă ori cât de modest și de puțin pretențios este.

Rămâne însă întrebarea deschisă, cum de chiar la Brașov, un comitat cu atâta inteligență săsescă și românescă, nu s'a găsit alt bărbat și trebuia chiar acesta scos din liniștea lui sătăscă și pus în primul plan la un post espus, unde cu greu credem că se pôte valida, și mai cu greu îi va fi să-și câștigate simpatiile cetățenilor luminați din comitatul Brașovului.

Din România

„Forul Traian“ — în *București*, Inginerul Georgandu, șeful serviciului planurilor la primăria capitalei — cum cetim în „Apărarea Națională — lucrăz la un plan pentru formarea unei mari piețe pe cheiul Dimboviței lângă podul Mihaiu-Vodă. Această piață va avé ratificarea prin strada Mihaiu-Vodă, unde se va ajunge printr'un bulevard la elipsa bulevardului Maria. În fața arsenalului se va ridica o clădire monumentală care va fi sau *Palatul Bursei* sau *Opera*.

Piața va purta numele de „*Forul Traian*“, ear' în mijlocul ei se va ridica un monument comemorativ.

Știri mărunte. Prințisorul României, de toți iubitul *Carol* e pus la învățătură pentru studiile din clasele primare. Pentru studiul religiunii are profesor pe părintele *Nazarie*, ear' pentru limba română pe profesorul *I. Cionca*, ginerile expeditorului nostru consistorial *I. Mihu*. — Ministerul instrucțiunii publice a ordonat învățătorilor, ca în fie-care Duminecă să țină elevilor și sătenilor conferință de conținuturi morale. — Comitetul redacțional al valorosului ziaru „*Apostol*“ a luat hotărârea să participe corporativ la serviciul divin în fie-care Duminecă și sărbătore în câte una din bisericile capitalei. Prin această se urmărește a se da credințioșilor îndemn la cercetarea bisericei și încurajare preoților celebrători ai serviciului întru ținerea de predici.

De la Academie. Vineri Academia a ținut ședință publică, în care Dr. V. Babeș a făcut comunicare despre conștințele asupra turbării în finea secului XIX.

În comunicarea sa conferențiarul a ținut să releveze conștințele pe cari le-a avut lumea savantă înainte de descoperirea făcute de Pasteur. Cu o competență deosebită conferențiarul a evocat pe ilustrul bacteriologist, care, ca nimeni altul, prin vaccinațiunile antirabice a devenit cel mai mare bine făcător al omenimei.

La finea conferenței și-a manifestat dorința, ca primăria capitalei împreună cu guvernul să iee de urgență măsurile cele mai rigurose pentru estirparea cânilor vagabunți, din mijlocul cărora se ivesc cele mai dese cazuri de turbare.

În fie-care an mor în România numeroase persoane atinse de turbare; instituttele antirabice singure nu pot împedeza aceste ne-

norociri fiind-că nu toți mușcații vin a se supune tratamentului antirabic, așa că numai stîrpirea cânilor vagabunți, va pute fi de adevărată utilitate publică.

Budgetul cultelor. Sâmbătă s'a încheiat preliminarul de budget al cultelor și instrucției publice pe anul 1901. Reducerile fac suma de 5.876,146 lei.

Revistă esternă

Misiunea lui Krüger. Osanale și plôie de flori bătrânul president al nefericitei republice africane a primit destule în calea s'a de la Marsilia spre Olanda, dar' acestea erau espresa entuziasmului și simpatiei popôrelor față de lupta titanică prin care Burii și apără libertatea și moșia contra nesațiosității engleze și avidității de a pune mâna pe bogatele mine de aur ale Transvaalului. Intervenție însă zadarnic caută. Presidentul republicei franceze l'a primit în vizită cu tôte onorurile și i-a re'tors visita, dar' cât pentru intervenție, i-a dat a înțelege, că de la Francia să nu speredze. Ear' marele *Quos ego* al Germaniei nici că a voit să primiască pe omul care vine să cêră în numele dreptății și umanității o vorbă bună în interesul țerei sale. I-a avisat înainte, că nici nu l' va pute primi în audiență. În urma acestui avis Krüger s'a hotărît să călătoriască direct la Olanda.

Bătrânul stejar sub scutul rosei plâpânde!

Intr'aceea, în butul tuturor tiradelor engleze, că rășboiul e terminat și cu tôte că lordul Roberts de mult deja proclamase anectarea Transvaalului, — o telegramă de Vineri vestese, că s'a cerut pentru Transvaal o nouă întărire de trupe — 20.000 de ômeni! — ca „condiție indispensabilă pentru încheierea grabnică a rășboiului“, ear' o telegramă de Sâmbătă spune, că guvernul va cere de la parlament votarea unui nou credit de 200 milioane florini în scopul terminării rășboiului.

Va să zică, cele 300.000 de ostași, trimise până acum în Transvaal, nu rșbesc cu un popor „învinș“ și cu o țără care învinsă fiind e „anectată“ deja la imperiul britic.

Cele două telegrame arată destul de clar situația din Transvaal. Anglia însă voiesce cu ori-ce preț să termine rășboiul și sigur în acest scop a trebuit să urmeze *Kitchener* în locul lordului Roberts la comanda supremă, fiind acela meșter în crudității încă de pe timpul rășboiului din Sudan.

Conclusele conferenței de pace. În numărul dto 1 Decembre n. fôia oficială a republicei franceze „*Journal Officiel*“ publică un decret, prin care Francia inactivăză între sine și puterile interesate conclusele aduse în conferența de pace de la Haga.

Faptul, că acest decret s'a publicat tocmai în ziua plecării din Paris a lui Krüger a făcut mare senzație în tôte curcirile politice din Paris. Din partea unora e esplicat drept indigitare, că de-și Francia din a sa parte nu pôte lua inițiativa de intervenție în interesul Transvaalului, e gata a sprijini din tôte puterile o asemenea inițiativă luată de alt stat.

Intervenția Elveției. O telegramă din Paris dto 4 Decembre raportază că ministrul de esterne al Francei a dat ordin consulului din *Bern* să întrevină pentru-ca *Elveția* să suleveze cestiunea intervenției într-o *Anglia* și *Transvaal*.

Situația în China. În timp ce diplomația cêrcă să descurce chestia tratativelor de pace, trupele europene mănăcă bătaie. Conform unei telegramme din *Sanghai*, trimisă la Londra ziarului *Times*, spune că expediția la *Kalgan* a avut derută completă; detașamentul german al expediției a fost bătut așa cumplit, în cât chiar și pe rânții și căduții în luptă a trebuit să și-i lase pe câmpul de luptă și să-și caute scăpare în fugă. Ear' „*Novoje Vrenja*“ din Petersburg raportază pe baza unei telegramme din Londra, că contele *Waldersee* a primit ordin telegrafic să sisteeze ori-ce expediții militare ulterioare.

Față cu acestea, din *Tiencin* se raportază dto 4 Decembre, că boxerii provôcă de nou, prin placate, la persecutare străinilor; că se formeză trupe voluntare, pe cari însuși guvernul le prevede cu arme; ear' amploiații chinezi zic, că puterile se înșelă, dacă cred că forța de resistință a Chinei s'a epuizat.

Corespondență.

Sibiin, 19 Novembre v.

(*Sinod protopresbiteral.*)

Amăsurat cerculariului Preaveneratului Consistoriu arhidieceșan dto 8 Maiu a. c. Nr. 4083 Plen. s'a ținut Marți în 7 Novembre la 11 a. m. ședința sinodului protopresbiteral extraordinar al tractului Sibiin, convocat prin cerculariul protopresbiteral din 24 Oc. a. c. Nr. 988.

Tot în aceeași zi la 9 ore a. m. s'a întrunit și conferența preoțească tractuală, convocată la ordinul I. P. Sale Domnului Arhidieceșan Metropolit Ioan, dto 14 Octobre a. c. Nr. 9261 Pres.; ambelor întruniri a premers celebrarea sfintei liturgii împreunate cu chemarea Duchului sfânt, în biserica parochială din Sibiin-Cetate.

Fiind pendentă funcționarea regulată a unui organism fisic dela cencucurarea tuturor părților constitutive ale aceluia, și atacată fiind și numai cea mai neînsemnată părțică a organismului, funcționarea nu mai e normală și întreg corpul tânjesce. Ceea-ce se pôte susține despre organismul unui corp fisic, să pôte afirma și despre organismul unui corp moral; biserica avându-și organismul său, în acest sistem de organism fiind normată sfera de activitate a tuturor factorilor, prin cari întregul se mișcă în direcțiunea desvoltării pentru esistența ei, îndată-ce — un factor, un organ — este împedecat în funcționarea regulată și morală, întreg organismul suferă.

În organismul bisericei noastre din metropolia ortodoxă orientală a Românilor din Ungaria și Transilvania oficiul protopresbiteral ocupă un loc de onore atât de însământ, încât rămânând și de aici în colo pre lângă organizațiunea de până acum în ceea-ce privesce dotațiunea protopresbiterilor, ar însemna, că nu ținem cont de progresul de desvoltare a unei adevărate vieți constituționale a bisericei.

Factorii competenți ai protopresbiteratului Sibiin — membrii sinodului — s'au ocupat de un șir de ani aprôpe în tôte sinodele protopresbiterale cu cestiunea dotațiunii protopresbiterale.

Dându-se acestei cestiuni în sinodul extraordinar din 7 a lunei curente o soluțiune care s'ar pute accepta și din partea altor protopresbiterate — cari nu au alte isvôre de venit, — lăsăm să urmeze în cele următoare însăși ordinea în care au decurs desbaterile din acest sinod.

După terminarea conferenței preoțesci membrii sinodului protopresbiteral în număr aprôpe complet se întrunesc în sala cea mare a seminarului „*Andreian*“ din loc, unde protopresbiterul tractual I. Papiu, arătând cauza pentru care s'a convocat acest sinod extraordinar, anume, că venerabilul sinod arhidieceșan prin concludul său de sub Nr. 116 regulând dotațiunea protopresbiterilor, o parte din această regulare a derivat'o în competența sinodelor protopresbiterale și că prin urmare acest sinod va avé să decidă în această cestiune, îl declară deschis și-l invită a se constitui, alegându-și un notar al său.

După întregirea biroului și verificarea unor membri noi, se pune la ordine însuși obiectul pentru care sinodul a fost convocat, anume: Regularea dotațiunii protopresbiterale.

Membrul sinodului Dr. N. Vecerde, în calitate de notar al comitetului protopresbiteral espunând pe scurt dispozițiunile pe cari le-au luat în acest obiect sinodul și consistoriul arhidieceșan, prezentază pe sama sinodului protopresbiteral un proiect de conclud elaborat de comitetul protopresbiteral.

Sinodul luând în desbatere proiectul prezentat, cu unanimitate îl primesce în următorul text:

I. Protopresbiteratul Sibiinului contribuie la dotațiunea protopresbiterală normată prin

conclusul sinodului arhidiecezan de sub Nr. 116 din 1900 cu 600 corone la an din fondul său protopresbiteral.

Contribuirea începe cu 1-a Ianuarie 1900 și se solvesc decursiv în două rate semestrale, una la 30 Iunie, alta la 31 Decembrie a fiecărui an.

II. Pentru alimentarea și augmentarea fondului protopresbiteral, în a cărui sarcină cad atât contribuțiile stabilite în punctul precedent, cât și alte spețe împreunate cu administrarea protopresbiteratului, servesc următoarele resurse:

1. Comunele parohiale din protopresbiterat contribuiesc la fondul protopresbiteral cu 880 corone la an, cari se repartizează asupra lor împărțindu-se acele în 4 clase de asupra lor având în vedere cele din clasa I. câte 60 corone, cele din clasa a II. câte 40 corone, cele din clasa a III câte 20 corone, ear' cele din clasa IV câte 10 corone.

Comunele astfel clasificate sunt obligate a solvi această repartitie la epitropia protopresbiterală în două rate semestrale, una la 1 Februarie alta la 1. August a fiecărui an.

2. Taxa de cununie se urcă dela 70 fileri la 1 coronă, din cari 30 fileri au să incurgă în fondul protopresbiteral.

3. La instituirea sa definitivă în vreun post de paroh sau de învățător de pe teritoriul protopresbiteratului, contribuiesc la fondul protopresbiteral fie-care paroh respectiv învățător odată pentru totdeauna cu taxa de instituire, care se stabilește pantru paroh cu 20, ear' pentru învățător cu 10 corone, și este a se plăti cu ocaziunea înțroducerii alesului în postul respectiv.

III. Deodată cu înactivarea regulării actuale contribuția de până acum la fondul protopresbiteral cât și taxa revisională se sisteză.

Acest conclud se va înainta prin oficiul protopresbiteral Preaveneratului Consistoriu arhidiecezan spre mai înaltă luare la cunoștință și aprobare.

Biserica noastră numai prin jertfele benevole s'a putut susține; în vederea înmulțirii agendelor oficiilor protopresbiterale și a modestei dotațiuni de până acum a protopresbiterilor nostri, de altă parte considerând rolul ce 'l au protopresbiterii în organismul bisericii noastre, concludul adus de sinodul protopresbiteral al Sibiului poate servi drept cunosură și altor protopresbiterate, căci numai prin jertfe ne vom pute susține biserica în înălțimea sa.

Candid Popa.

Glimbăcea, 24 Novembre v.

(Sfințirea bisericii.)

Ca prin toate locurile, unde s'au efectuat astfel de sfințiri de biserici și școli și alte edificii anume consfințite prosperării culturale, religioase morale — cât și intelectuale și de natură a înainta poporul român, s'au întemplat mase solemnitate și primiri cu ceremonii deosebite și frumoase. Așa s'a întemplat această și cu ocazia sfințirii bisericii renovate din parohia noastră Glimbăcea (tractul Avrigului), efectuată în 18 Novembre 1900 după o lucrare continuă de trei luni.

Cu mare dor a așteptat poporul sfințirea acestui sfânt lăcaș, de ore-ce în decursul acestor trei luni a fost lipsit cu totul de mângăierea sufletescă.

Ca să se vin la obiect, trebuie să încep cu primirea Prea On. Domn protopop al Avrigului Ioan Cândea, ca comisar anume emis din partea Escelenției Sale Inaltpreasfințitului Părinte Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit, care cu mare bucurie a luat la cunoștință renovarea completă a acestei biserici, care mai înainte era aprăpă ruină, — și adecă: precis la 8 ore a. m. un banderiu de călăreți de treizeci (30) constător tot din feciori ai comunei, îmbrăcați tot sârbătoresc, voinici și frumosi, cu flori în pălării, s'a postat la trecătorea de preste Olt, cum vine drumul vecinal dinspre Porumbacul inferior.

Când, se pup în deodată apare, eșind din corăb, de pop în deodată călăreții cu capetele descoperite și tinerul Eugen Crăciun, pedagog în seminarul Andreian, rostese o vorbire frumoasă, prin care arată dorul ferbinte al poporului, care îl așteptă, și-l salută cu bineveniți și se trăiescă, — la care dl protopop le răspunde dintr-o arsură. Plecând apoi rënd câte 4 cu steagul lor în frunte — ală-

turi de trăsura doi pe o parte, doi pe alta și înderată în trăsura două și doi; a sosit în comunitate în rândurile comitetului parohial și ai reprezentanței comunei împreună cu mulțime de popor, îmbrăcați toți sârbătoresc, în frunte cu preotul lor, Ioan Crăciun, care cu o vorbire acomodată festivității zilei, îl asigură despre dragostea și iubirea poporului, că-l așteptă cu mare entuziasm pentru a le deschide țăși ușile sfintei biserici, celei de trei luni închise.

Il salută cu îndelungate „să trăiescă“, apoi l'a condus la casele preotului Ioan Crăciun. Aci după o convorbire, cum are să decurgă tot ceremonialul conform tipicului, s'a dus împreună cu preoții asistenți: Ioan Punga din Colun, Ioan Mandel din Porumbacul inf., Nicolae Solomon din Porumbacul sup. res., și Ioan Crăciun din loc, în edificiul școlar, care este imediat lângă biserica, și îmbrăcându-se în vestimintele preoțesci a pornit către biserică cu aparatele prescise de tipic, până înaintea bisericii, s'a încungurat biserica de trei-ori cu cântările și cetirile din 13 Septembrie ale încoirilor. Intrați în biserică s'a început sfințirea apei împreună cu rugăciunile prescise și după stropirea bisericii cu sfințita apă, s'a început sf. liturgie cu solemnitatea recerută. Mai ales cântările bășilor de școlă sub conducerea învățătorului Dumitru Căndea au fost primose executate; ear' apostolul cetit și pricisna cântată de Eugen Crăciun, pedagog, cu tonul său de bariton, au plăcut foarte mult.

După finirea completă a sf. liturgiei dl protopop a ținut o cuvântare însuflețită și plină de învățătură, prin care a arătat că buna înțelegere și sfatul confidențial între omeni, cu lucrări frumoase și monumentale pot să ridice spre lauda și mărirea lor, ear' marimoșilor dăruitori le exprimă mulțumita sa și anume lui Simion și soției sale Paraschiva Pușcaș, căci au donat 200 cor., ear' lui Ioan și soției sale Maria Ciocan pentru darul de 2000 țigle, și îndemnând, ca și de aci înainte să mai aște sfânta biserică și alți imitatori.

S'a stropit poporul cu sfințita apă și s'a împărțit anafora și cu această s'a terminat ceremonialul în sfânta biserică.

Masa a fost comună în sala școlii, luând parte comitetul parohial și reprezentanța comunală, — ear' dintră străini Gavrilă Popianoș, Ioan Popianoș, proprietari, și preotăsa Solomon, toți din Porumbacul sup. res.; Ioan Giurca, proprietar, Ion Giurca, învățător, Ioan Suma cu soția sa, Ion Panga, proprietar, toți din Colun; N. Gabor, pietrar din Sibiul cu soția și două fetișore ale sale; Mihail Vocș, vigil de pădure din Chirpăr; și alții. Dintră toastele rostite cu această ocaziune remarc pe al dui protopop pentru sănătatea și îndelunga păstorire a Inaltpreasfințitului arhiepiscop metropolit Ioan Metianu; al părintelui Nicolae Solomon pentru sănătatea d-lui protopop, care a condus întreg ceremonialul cu tact și înțelepciune; al preotului Ioan Crăciun pentru sănătatea preoților asistenți, mulțumindu-le că n'au crutat ostenela zilei și au luat parte la acest act sfânt. Apoi au urmat mai multe pentru învățători, pentru publicul străin, pentru reprezentanții bisericii, comunei, pentru donatorii și stăruitorii la renovata biserică, cât și pentru întregul popor, care a contribuit atât cu bani, cât și cu lucrul zilnic în întreg decursul de trei luni la renovare. — Cu acestea s'a terminat prânzul la 5 ore s'era, ducându-se fie care mângăiați și mulțumii la ale sale.

Ioan Crăciun,
preot gr.-or.

NOUTAȚI

Balul reuniunii. Cum suntem informați comitetul reuniunii femeilor române din Sibiul a fixat pe 19 Ianuarie st. n. ziua pentru arangierea balului reuniunii.

În memoria metropolitului Șaguna gimnasiul gr.-or. din Brad aranjază Joi (30 Novembre st. vechiu) serbare școlară, cu următorul program: la 9 ore dimineața serviciu divin și parastas, ear' după amiază la 2 ore se bina în sala de cântări a gimnasiului, la care după discursul de deschidere al

directorului G. Părău corul studenților va cânta *imnul de înmormântare Marelui Andreiu*, cuvinte de Z. Boiu, compoziție de D. Cuntău; apoi după discursul ocașional rostit de profesorul Dr. P. Oprișă vor urma: „Sborul“ de I. Vidu, cântat de corul studenților; „Plugul blăstemat“ de V. Alexandri, declamat de G. Chendi st. cl. IV.; împărțirea ajutoarelor din „fundațiunea Andreiu Șaguna“; „Marșul lui Mihail Eroul“, de I. Vidu, cântat de corul studenților, și închiderea serbării. — Contribuțiile pentru sporirea „fundațiunii A. Șaguna“ se cuităză în presa și în programa gimnasiului. Invitări speciale nu se fac.

Hirotoniri. Inaltpreasfinția Sa metropolitul a hirotonit întru presbiteri pe candidații la preoție: George Hamsea, ales paroh în Șeșel-Sângiorgiu (protopresbiterat Treiscaunel), Iosif Comanescu, ales paroh în Ghimș (presb. Branului), Alecsandru Vlad pentru parohia Mag, (presb. Seliștei) și pe Ioachim Trif pentru parohia Vêrd (presb. Agnita).

† Sebastian Henzel, privatier în Sibiul, a răposat Duminecă în etate de 65 ani. Inmormântarea i-s'a făcut Marți după amiază în cimitierul gr. or. din Sibiul suburbial inferior.

† Dumitru P. Păcățian, droguist în București, a răposat Duminecă s'era, după lungi și grele suferințe. Decedatul a fost unul dintră întemeietorii societății politice „Carpații“ și secretar al ei până la moarte. S'a ocupat și cu literatura, publicând „De pe la noi“, romanele scrise în dialect bănățesc. Il deplănge fratele său Teodor V. Păcățian, șef-redactor la „Tribuna“, văduva Margareta n. Neubert și copilașii Cornel și Mitica.

Monument la mormântul lui Barițiu. Dl. Iosif St. Șaguna în înainta comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ a propunere, ca acel comitet să iee inițiativa pentru ridicarea unui monument la mormântul lui George Barițiu fost president al „Asociațiunii“ și fost president al Academiei române. Probabil că asupra propunerii comitetul va hotări în ședința sa de azi.

O revocare. După cum suntem informați, cartea: „Imitațiunile lui Ioan dela București“ a fost revocată și circulațiunea ei cu totul sistată.

Băiețel cu mustețe. Gazeta „Bosnjak“ raporteză că în comuna Otoca se află un băiețel de l'egene al țeranului Smajo Okicș, născut de mustețe bine dezvoltate și grôse.

Rectificare. În cerculariul publicat în numărul anterior, referitoriu la convocarea sinodului electoral pentru alegerea de protopresbiter al tractului Seliștei, ora întrunirii sinodului s'a publicat cu 10 în loc de 11, ceea-ce prin această rectificăm.

Nu vă jucați cu primejdia! O grôznică nenorocire s'a întemplat feciorului Ioan Trifu din Reghin, din cauză că prea s'a încrezut în dinșurșele sale de a prea cu dinamitul. Aflând adecă două cartușe de dinamit, și ca artilerist obiștar crezându-se deprimidios în mod, s'a dus la Murăș să prindă pesci. Aprinzând fitul cartușelor și întârziind cu arucarea lor în apă, acelea au esplodat încă pe șermurul râului. Urmarea: nenorocitul s'a ales cu mâinile rupte, cu ochii scurși de arsură și cu fața pârjolită cumplit. În agonie de moarte nenorocitul a fost transportat apoi în spital.

Cărți și reviste

Au apărut:

Curs elementar de botanică și zoologie pentru clasele inferioare ale școlilor medii de George Chelariu, profesor și dirigent la școlă reală. Partea I. Brașov, tipografia Ciureu & Comp.

Timpul, în care trăim urgentă în măsură tot mai mare propunerea științelor naturale în școlile medii pe o scară mai întinsă, decum se făcea mai înainte, deorece s'a dovedit, că pentru dezvoltarea sensurilor elevului istoria naturală exercită cea mai binefăcătoare influință. Elevul învață a vedea lucrurile, a le distinge deolaltă, a iubi natura cu variatele ei bogății și prin acesta a iubi colțul de pământ, pe care trăiesce. Succedând profesorului a deștepta această iubire în sufletul elevului și deștepta această iubire în sufletul primii direcția ce i se dă, a promovat în-

tr'un grad foarte însemnat scopul învățământului.

Manualul despre care vorbim, a cărui apariție cu deosebită plăcere o salutăm, servește în gimnasiile române — amăsurat planului ministerial mai nou — scopului amintit. Nu vom perde multe vorbe cu analiza operatului acestuia, căci autorul însuși, ca vechiu muncitor pe basa experiențelor îndelungate făcute în cursul activității profesore de până acum, e garanță destul de solidă despre o lucrare bine precumpenită. Ne rezervăm totuși a indigita la câteva puncte, asupra cărora ne permitem a face unele reflexiuni.

Lucrarea e bine reușită, se poate afirma chiar că e prea bogată pentru cl. I gimnasială sau reală. În două ore de săptămână să propui un op din 222 pag., e cam îngreunător pentru elevi. Manualul lui Dr. Sztterényi, ce se folosește în o parte însemnată la gimnasiile de stat, se extinde numai pe 144 pag., și ni-se pare a satisface indeajuns timpului, ce stă la dispoziție. Acesta o amintim nu ca un defect al lucrării în sine, ci ca o împrejurare, ce trebuie să o aibă în vedere profesorul respectiv și eventual să facă omisiunile, ce le va afla de lipsă. La tot cazul, experiența i va arăta dacă poate străbate toate piesele fără o încordare prea mare a puterilor elevului și la cas contrar va reduce părțile mai puțin esențiale.

Forțe nimerite sunt icônele anotimpurilor, ca schițe introductive înaintea fiecărui anotimp. Elevul le va percurge cu deosebită bucurie.

În capitolul, care tracteză despre fructe, s'au făcut în fruntea diferitelor piese împărțiri și subîmpărțiri cu titlu: Fructe cernose (poma, boba etc.) fructe uscate cari se deschid de sine etc., (păstăie, silicua etc.), prezentându-se sub titlu respectiv câteva descrieri adecuate. Sistemizarea acestă este fără îndoială pentru profesor bine venită, dar' nu e motivată psihologică pentru elev, care are să fie condus în decursul procesului de aperepțiune dela cunoscut la necunoscut. Pentru ce să-i presint în fruntea descrierei ulmului titlu: *samară* sau *fruct aripat*, când el n'a auzit încă nimă de atari numiri. Numai după-ce i-am descris 1—2 sau mai multe plante, al căror fruct e samară, voi putea să usez de acest titlu, deci ni-se pare mai potrivită reasumarea generală la finea capitolului respectiv cu sistemizarea materialului parcurs, decât vîrfirea în decursul descrierilor a unor decă de cari elev n'are idee.

La pag. 24 aflăm numirea *porumbelul*; stim, că numirea mai mult usitată e *porumbelul*. — Pag. 25: Despre vișine se zice, că se folosește la masă, la dulceta, la compot... în loc de „la masă“ ni-se pare mai potrivit „crude“, deorece și dulceta și compotul se folosește la masă. La pag. 26—27 descriindu-se migdalul, nu se spune că este pom la noi nu crește, ci numai în regiunile mai calde (Italia și Franța de sud). La pag. 55—56 se face în conturi generale descrierea scheletului unui vertebrat. Pentru cl. I. ni-se pare precoce această descriere, fiind că elevul are ocazie în cl. IV. să facă cunoștință mai deapropo cu aceste lucruri.

În câteva locuri după titlu se începe imediat descrierea cu: acesta sau acesta, d. e. pag., 100 titlu: *Ariciul*. Acesta... în loc de a se repeți: *Ariciul*. Nu strică, ca elevul să repetească cât mai des numirea pentru a și-o imprima în memorie. — Nu aflăm motivată, nici potrivită procedura de a presenta câte doi titli în fruntea unei piese, d. e. la pag. 102 sobolul sau cărtița, pag. 130 viezurele sau bursucul etc. Adevărat, că aproape fiecare animal, sau plantă are felurite numiri după regiunile locuite de poporul nostru, dar' pentru aceea în manualele de școlă vom folosi ca titlu numai una, ear' dintre celelalte vom pute aici-colo intercala în paranteză în decursul descrierii câte una sau mai multe numiri, după cum vor afla de trebuință, pentru-ca elevii concentrați din diferite părți să ne pricépă.

Ici-colo s'au strecurat unele defecte de limbă, cari e bine să se evite într'un manual destinat a servi ca model și în privința deprinderii elevilor la o vorbire corectă. Știut e, că descrierile din istoria naturală ajută nespă de multe a învăța pe elevi să vorbească corect.

Repețim : observările aci făcute nu sunt de natură a micșora valoarea lucrării, care intr'adevăr merită laudă și recunoștință. Limbagiul e fluent, clar și românesc. Mult ridică valoarea acestui manual numeroșele chipuri intercalate în text. Adjustarea și execuția tehnică nu lasă nimic de dorit, și ce e mai mult, prețul cărții pelângă toate că e atât de voluminoasă, e destul de moderat : 1 fl. 30 cr.

Recomandăm acest op în atenția tuturor factorilor cari se interesează de progresul studiului istoriei naturale, pentru a-l introduce ca manual în școlile medii.

„Noună revistă română” pentru politică, literatură, știința și artă (Bucuresci Pasagiul român Nr. 2). Nr. 22 dto 15 Novembre, având articoli: „Rolul social al universitarilor (cu privire, la proiectata desființare a facultăților de drept și medicină din Iași)”, de C. R. Motru; „O scrisoare în ceștiunea israelită din România” de Luigi Luzzati; „Conștiința națională” de Spiridon Popescu; „Ideile în istoria universală” de N. Iorga; „Contribuțiune la domnia lui Vlad Călugărul” de Al. Stefulescu, și numeroșe recensuni, notițe bibliografice, novele, poesii, etc. Abonamentul e 24 lei pe an ; un fascicol costă 1 leu.

Viața și operele lui Andreiu Mureșian, studiu istoric literar de Ioan Rațiu, profesor la preparandie și la școala superioară de fete din Blaș. Prețul 1 fl. Venitul curat va fi o contribuire la formarea unui fond pentru internatul preparandial din Blaș.

Candela, foie bisericească literară, redactată în Cernăuți de profesorii Dr. Emilian Voitschi și Isidor Vorobehievici, Nr. 11 pe Novembre a apărut cu următorul sumariu : Argumentul cosmologic și fisico-teologic sau teologic pentru esistența lui D-zeu cu o înțroducere despre argumentele pentru esistența lui D-zeu în genere, de Dr. Găina ; Dogma despre incarnațiune după doctrina bisericeii ortodoxe, de Dr. Saghin ; Indicațiuni practice cum să proceadă învățătorul la împărțirea învățământului din religiune pe basa catechismii în clasa I. și a II. a școlilor primare, de Bendas, apoi diferite știri bisericesci.

Din public.*)

Dare de sémă și mulțămită publică.

Cu ocașiunea seratei literare publice a reuniunei „Andreiana” pentru meserii și comerțiu în Sebeș, ținute în 21 Octobree (3 Novembre) au binevoit a suprasolvi :

Dr. Iosif Blaga, prof., și Emil Lupan v. not. câte 3 cor. ; Santeiu, 1 cor. 60 fil. ; Victoria Vasiliu inv., E. Negrilă inv., P. Petringenar inv., I. Stoicuța inv., I. Medrea inv., I. Cionca inv., I. Chivescu inv., G. Lazar iurist, Mureșan inv., D. Ștef inv., Popovici comere., N. Șerbu, inv., D. Ivan inv., Laci Lajos forest., N. N., Avram, Al. Patachi inv., N. Anghel inv., Romul Vraciu inv., Ilie Oltean inv., Iuliu Moldovan inv., F. Bărbat inv., N. Șerbu inv., I. Ghișă preot., Ioan Dobre inv., Ioan Tecău, N. Cărpinișan inv., N. N., N. N., A. Cibu inv., V. Radu inv., Stricat, Victoria Moga, I. Bota inv., V. Blaga inv. și V. Uevogș câte 1 cor. ; D. Lăncrâjan inv. 80 fil. ; N. N., și I. Pavel inv. câte 60 fil. ; Bărsan inv., I. Codăuși N. N. câte 40 fil. N. N. 30 fil.

Astfel s'au incassat ca suprasolviri (entree n'a fost) : 47 cor. 14 fil.

Primescă și pe această cale on. suprasolvenți sincere mulțămite.

Z. Mureșan președinte. Ioan Pavel secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesce răspunderea.

Posta Redacțiunii

D-lui I. M. în G. — Am primit ambe scrisorile. Le vom face loc după rând.

D-lui G. N. în I. — Regretăm, dar cele trimise nu se pot publica, fiindcă te-a prevenit deja un coleg al d-tale.

Nr. 692—1900. [234] 1—3

Concurs repețit

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa III-a F ueș-Băgara, protopresbiteratul Iliei, se escrie nou concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în côlele B. pentru întregirea venitelor preoțesci din partea statului.

Informațiune pot lua concurenții dela comitetul parochial ori dela oficiul protopresbiteral.

Dela reflectanții la această parochie se recere să se prezenteze până la alegere în comună spre a-și face cunoscința cu poporul.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Ilia, la 9 Novembre 1900.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetul parochial.

Avram P. Păcurariu, protopresbiter.

Nr. 2631. — 1900. [233] 1—2

Escriere de licitație.

Comuna Seliște (comitatul Sibiui) escrie licitație pentru continuarea lucrărilor de regulare la partea aceea a riului, ce trece prin comună.

Licitația se va ținea în 9 Decembrie a. c. st. n. la 10 ôre a. m. în cancelaria comunală.

Licitația e verbală, se primesc însă până la ôra licitației și oferte în scris.

Vadiul pentru licitanți, respective oferenti se statorosece cu 2000 corone.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea în cancelaria comunală în ôrele oficiöse.

Seliște, în 28 Novembre 1900.

Primăria comunală

Iord. Roșca Căpitan N. Hențiu primar. notar.

ad. 446—1900. [230] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia a doua de clasa III din Topârcea protopresbiteratul Seliște, se escrie concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate în

tabela B. pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat, despre cari concurenții și pot lua mai de aproape informațiuni dela comitetul parochial ori dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigore la subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Tilișca, în 29 Octobree, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Seliștei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Petru Juga adm. protop.

15 bucăți fl. 3.05.

Nu se mai oferă ocașiunea rară de a putea primi pentru numai fl. 3-05 următoarea colecțiune de juvare.

1 Orologiu de busunar jubil. de nickel Anker-Remontoir cu capace gravate foarte frumos, cu portretul M. S. regelui Francisc Iosif I. (noutate), minutar, cu mașinerie regulată, precis, garanță de trei ani (êr nu ceas de părete, cum trimit neguțătorii din bazare, în loc de orologiu aurit).

1 lanț goldin panzerat sau de nickel.

2 buc. inele imitație de goldin în fasonul ce mai nou cu briliante de simil.

2 buc. nastori pentru mangete, aur-doublé cu mechanism.

3 bucăți nastori pentru pept. (Chemisettes.)

1 nasture pentru gulerele îndoite.

1 ac foarte fin de cravată.

1 pungă pentru orologiu anker.

1 oglinduță de busunar în cutie.

2 cercei de argint veritabil de fasonul ce mai nou.

Toate aceste 15 obiecte dimpreună cu orologiul Anker-Remontoir costă numai fl. 3-05.

Aceleași 15 obiecte însă în loc de orologiu patent reform. Anker unul Patent-Goldin-İubil. care înlocuște pe deplin un orologiu de aur, cu garanție de trei ani numai cu fl. 6-10.

Ceea ce nu convine se schimbă bucuos sau se retrimite banii, așadară risicul e exchis.

Anunciuri de felul acesta sunt imitații Sê se comande per Cassa sau cu rambursă dela [112] 9—12

E. Holzer

deposit de orolôge, ciasuri și obiecte de aur en gros

Liferantul asociațiunii funcționarilor de stat ces. reg. austriaci etc.

Krakau, Stradom 18 (Oesterr.)

Catalôge ilustrate gratis și franco.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/2 Flacon fl. 6. —, 1/2 Flacon fl. 3.50. delătură tôte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vate me părului. Intărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tôte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor ; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra ariciturei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturei picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tôte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/2 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestate numeroșe nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Sê se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericească Boiul-mare, în protopresbiteratul Sighișorei, dă în întreprindere edificarea școlei sale pe calea licitațiunii publice minuende, ce se va ține la 29 Novembre st. v. 1900, 2 ore d. a. în școala din Boiul-mare.

Prețul de strigare este 4150 corone. Licitanții au a depune vadiu de 5%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial în Boiul-mare

Boiul-mare, la 24 Septembrie 1900.

Comitetul parochial:

Elie Ioanovicu Ioan Rațiu paroch, președ. notariu.

Vêzut!

D. Moldovan protopresbiter.

Declarațiune publică!

Subsemnatul atelier artistic de portrete a decis — pentru a fi dispensat de demisionările neplăcute ale pictorilor sei eminent calificați în artă și pentru a-i pute ocupa și mai departe — a renunța pe un timp scurt și numai până la revocare la ori-ce venit sau profit.

Noi liferăm a. z. [215] 11—25

pentru numai fl. 7-50

un portret în mărime naturală bust (Brustbild) dimpreună cu rame elegante barock

cari valoroză cel puțin 30 fl.

Deci cine voește a-și comanda portretul seu sau al femeiei sale, al copfilor, al părinților, al vre-unei surori sau al unei alte rudeni, fie deja chiar și môtă ori apoi al vre-unei prietini are de a trimite numai fotografia respectivă, indiferent în ce pozițiune e făcută și primește în decurs de 14 zile un portret, care de sigur îl va surprinde și mulțami pe deplin.

Lada pentru trimiterea portretului se va socoti cu prețul cât ne costă pe noi. Comandele cu aclederea fotografiei, care se va returna intactă cu portretul desemnat, se execută trimitându-se banii anticipativ sau pe lângă rambursă.

Pentru escuturarea eminent artistică și fidelă se garantoză.

Sute de epistole de recunoștință și mulțumire stau la dispozițiunea publică și la cerere se trimit ori și cui.

Kunst-Porträt-Anstalt

„KOSMOS“

Viena, VI, Mariahilferstrasse Nr. 116.

Din Tipografia și librăria arhidieceșan, Sibiui, se pôte procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv despre frumos și artă, de

Dr. Iosif Blaga, profesor.

Prețul broș. 3 cor. 60 fil.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal să prestee cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Sê mai folosește cu succes uimitor la tôte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu această prosperarea porciilor, foarte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a să întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra opririi udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 63—104